

PUOLUSTUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 1/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä marraskuuta 2011 lähettänyt puolustusvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä (HE 109/2011 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Kalevi Alestalo, valtioneuvoston kanslia
- kaupallinen neuvos Arto Koski, hallitusneuvos Jari Kajavirta, vanhempi hallitussihteeri

Ikka Marttila ja neuvotteleva virkamies Olli Suonio, puolustusministeriö

- tuotantosuunnittelija Hannele Kohtala ja johtaja Ritva Paavonsalo, Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskus
- OTT, yksityisoikeuden professori Niklas Bruun, Helsingin yliopisto
- logistiikkapäällikkö, prikaatikenraali Lauri Puranen, pääesikunta
- päällikkö Päivi Niemi-Laine, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry
- puheenjohtaja Marja-Leena Karekivi, Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä. Lailla valtioneuvosto oikeutettaisiin luovuttamaan puolustusvoimien hallinnassa olevaa, ravitsemispalvelujen tuottamiseen liittyvää omaisuutta ja toimintaa perustettavalle osakeyhtiölle, jonka päätoimialana olisivat ravitsemispalvelut. Perustettava osakeyhtiö olisi Suomen valtion kokonaan omistama ja kuuluisi valtioneuvoston kanslian hallinnonalaan. Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen.

tiölle, jonka päätoimialana olisivat ravitsemispalvelut. Perustettava osakeyhtiö olisi Suomen valtion kokonaan omistama ja kuuluisi valtioneuvoston kanslian hallinnonalaan. Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen henkilöstö siirtyisi osakeyhtiön palvelukseen.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Ehdotettu puolustusvoimien ruokahuollon yhtiöittäminen on osa käynnissä olevaa puolustusvoimaudistusta, ja sillä tavoitellaan osaltaan

puolustusvoimien toimintojen kustannustehokkuuden kehittämistä sekä toiminnan ja talouden tasapainottamista. Ruokahuollon yhtiöittämisellä pyritään vastaamaan valtion tuottavuusohjel-

man asettamiin tavoitteisiin sekä aikaansaamaan säästöjä. Ruokahuollon yhtiöittämisen tavoitteena on myös luoda edellytykset puolustusvoimien ravitsemispalvelujen toiminnan, laadun ja palvelujen pitkän tähtäimen kehittämiseksi.

Puolustusvoimien tehtävänä on huolehtia asevelvollisten ja upseerin virkaan johtavia opintoja suorittavien opiskelijoiden ylläpitoon kuuluvista ravitsemispalveluista. Puolustusvoimat on kaikissa olosuhteissa vastuussa joukkojensa ravitsemispalvelujen toimivuudesta. Ravitsemispalvelut voidaan järjestää joko omana tai ulkopuolisella palvelutuotannolla. Tällä hetkellä palvelun tuottaa vuonna 2006 toimintansa aloittanut puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskus, joka kuuluu puolustusvoimiin ja on pääesikunnan alainen hallintoyksikkö.

Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen muodostaa Kuopiossa sijaitseva esikunta ja 25 sen alaisuudessa toimivaa muonituskeskusta. Palvelukeskuksen laskennallinen liikevaihto oli vuonna 2010 noin 64 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä noin 580. Toiminnan tehostamisen vuoksi ravitsemispalvelujen tehtävissä olevan henkilöstön määrä on supistunut, sillä toiminnan käynnistyessä vuonna 2006 puolustusvoimien ruokahuollossa työskenteli yli 800 henkilöä.

Nykyisessä toimintamallissa puolustusvoimat toimii kaikissa tehtävissä eli tilaajana, asiakkaana, tuottajana ja omistajana. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan puolustusvoimien ydintoimintoihin mukautetut toimintatapa- ja ohjausmallit eivät tue parhaalla mahdollisella tavalla ravitsemispalvelutuotannon toimintaedellytyksiä. Puolustusvoimien ruokahuollon kehittämistä on valmisteltu puolustusministeriön johdolla vuodesta 2008 alkaen. Ensin tehtiin selvitys ravitsemispalvelujen eri kehittämissivaihtoehdoista (tuottaja osana puolustusvoimia, palvelukeskus nettobudjetoituna virastona, valtion omistama osakeyhtiö tai palvelut hankittuina ostopalveluina) ja vuonna 2009 jatkoselvitys, jossa tarkasteltiin oman toiminnan kehittämistä ja yhtiöittämismallia.

Asian valmistelun puitteissa yhtiöittämismalli arvioitiin kehittämisen taloudellisimmaksi ja kustannuksiltaan läpinäkyvimmäksi toteuttamissivaihtoehdoksi. Valiokunnan saaman vertailuaineiston perusteella yhtiömuotoisen vaihtoehdon kustannussäästöt saataisiin lähinnä henkilöstömenoista ja talous- ja henkilöstöhallinnosta. Suoja-ajan jälkeisenä siirtymäaikana muut asiakkuudet olisivat mahdollisia laajemmin ja toteutuessaan ne vahvistaisivat yhtiön taloudellista asemaa ja elinkelpoisuutta markkinoilla.

Puolustusvaliokunta kiinnittää tässä yhteydessä huomiota hallituksen esityksen osittain puutteelliseen valmisteluun. Hallituksen esityksen työoikeudelliset vaikutukset ja tilanteeseen sovellettava lainsäädäntö kuvataan puutteellisella tavalla. Esityksessä ei myöskään varsinaisesti perustella ilmoitusta siitä, että ruokahuollon yhtiöittämisellä ei arvioida olevan vaikutuksia eri sukupuolten kannalta. Valiokunnan mielestä esityksen vaikutukset sukupuolten väliseen tasa-arvoon olisi tullut arvioida perusteellisemmin.

Esityksessä ehdotetaan, että puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksesta muodostetaan osakeyhtiö päätoimialanaan ravitsemispalvelut, joka kehittäisi puolustusvoimien ravitsemispalveluja markkinaehtoisena toimintana. Valtio merkitsisi perustettavan yhtiön koko osakekannan ja valtioneuvoston kanslia vastaisi yhtiön omistajaohjauksesta. Valtio sijoittaisi apporttina yhtiöön puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen käyttö- ja vaihto-omaisuuden. Ravitsemispalveluihin liittyvän toiminnallisen kokonaisuuden luovutus tapahtuisi liiketoimintasiirtona. Osakeyhtiö jatkaisi toimintaansa edelleen nykyisillä paikkakunnilla (25). Kenttämuonituksessa käytettävät laitteet jäisivät puolustusvoimien omaisuudeksi. Yhtiön toimitilat säilyisivät osana puolustusvoimien ja Senaatti-kiinteistöjen vuokrasopimusta. Puolustusvoimat jälleenvuokraisivat muonituskeskusten tilat perustettavalle yhtiölle.

Yhtiöittäminen vähentäisi puolustusvoimien henkilöstöä noin 550 henkilötyövuodella. Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksessa olevat virka- ja työsopimussuhteiset henkilöt siirtyisivät perustettavan osakeyhtiön palveluk-

seen työsopimussuhteeseen. Määräaikaisessa virka- ja työsopimussuhteessa olevat henkilöt siirtyisivät osakeyhtiön palvelukseen työsopimussuhteeseen siirtymähetkellä jäljellä olevaksi ajaksi. Puolustusvoimista yhtiöön siirtynyttä henkilöstöä koskisi neljän vuoden suoja-aika, jonka aikana yhtiö ei voisi irtisanoa henkilöstöä tuotannollisista tai taloudellisista syistä, jollei yhtiön tuottamien palvelujen tai tuotteiden määrässä taikka sisällössä tapahdu merkittävää muutosta.

Puolustusvaliokunta tähdentää, että hallituksen esityksessä ei oteta kantaa perustettavassa yhtiössä sovellettavaan työehtosopimukseen. Valiokunta korostaa, että työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään sekä mitä työehtosopimuksessa ja työsopimuksessa sovietaan. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että virkamiehen asemaa koskevia säännöksiä liikkeenluovutustilanteissa ei sisälly nykyiseen virkamieslakiin. Sen sijaan asiasta on säädetty tapauskohtaisesti erillisissä organisaatiomuutoslajeissa. Esimerkkinä voidaan mainita laki Opetusalan koulutuskeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi (249/2009) ja laki Yliopistojen palvelukeskuksen muuttamisesta osakeyhtiöksi (69/2010). Valiokunta toteaa, että lakiehdotuksen 5 § on samansisältöinen mainittujen erillisten organisaatiomuutoslakien henkilöstön palvelussuhteen muutosta koskevien pykälien kanssa.

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtion virkamieslain ja valtion virkaehtosopimuslain 5 §:n muuttamisesta on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä (HE 95/2011 vp). Esityksen pääasiallisena tavoitteena on pyrkiä turvaamaan virkamiehen palvelussuhteen jatkuvuus muutostilanteessa ja vähentämään mahdollista henkilöstön epätietoisuutta omasta asemastaan valtionhallinnon muutosten yhteydessä. Lakiehdotuksen toteutumisen myötä normiohjaus valtion henkilöstön aseman järjestämisestä liikkeenluovutuksen kaltaisissa organisaatiomuutostilanteissa saatetaan liikkeenluovutuksen vaikutuksia työsuhteesta johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin koskevan direktiivin (2001/23/EY), työsuhteisia työntekijöitä koske-

van työsopimuslain (55/2001) ja kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain (304/2003) säännöksiä vastaavalle tasolle.

Suoja-ajan lisäksi ravitsemispalvelujen hallittu avaaminen kilpailulle edellyttää siirtymäaika, jonka pituus olisi kaksi vuotta. Siirtymäajan puitteissa yhtiö voi tehdä henkilöstösiirtoja toimintojen painopistealueille. Eläke-etujen kompensoinnissa noudatettaisiin samaa käytäntöä kuin vastaavan kaltaisissa valtionhallinnon toimialarationalisointi-, liikelaitostamis- tai yhtiöittämissä tapauksissa. Puolustusvaliokunta toteaa, että neljän vuoden suoja-ajan jälkeen yhtiö joutuu vaiheittain kilpailutilanteeseen, jossa se joutuu toimimaan markkinoilla samoilla ehdoilla kuin kilpailijansa.

Puolustusvaliokunta korostaa, että hyvin toimiva ruokahuolto on myös poikkeusoloissa tärkeä tekijä puolustusvoimien toimintakyvyn kannalta. Puolustusvoimilla on yhtiöittämisen jälkeenkin kokonaisvastuu ravitsemuspalveluista, sillä puolustusvoimat vastaa edelleen poikkeusolojen elintarvikehankinnoista, kenttä- ja alusmuonituksesta sekä henkilöstön koulutuksesta näihin tehtäviin.

Yhtiöittämisen jälkeen varuskunnissa normaaliaaikoina tuotettuja ravitsemispalveluja ei enää toteutettaisi puolustusvoimien toimesta vaan perustettavan osakeyhtiön toimesta. Yhtiölle tulisi suoja-aikana yksinoikeusluonteinen asema puolustusvoimien ravitsemispalvelujen tuottamiseen huomioiden kuitenkin voimassa oleva kumppanuussopimus Haminan seudulla. Vastaavasti perustettavan yhtiön mahdollisuuksia kilpailla ravitsemispalvelujen markkinoilla tulnaisiin rajoittamaan niin pitkään kuin sillä on mainittu, ilman avointa kilpailuttamista aikaansaatu yksinoikeusasema puolustusvoimien ravitsemispalvelujen tuottajana. Siirtymäajan jälkeen ravitsemispalvelut kilpailutettaisiin hankintalain mukaisesti. Puolustusvaliokunnan mielestä ehdotettu järjestely on perustettavan yhtiön toiminnallisten lähtökohtien ja kilpailukyvyn muodostumisen kannalta perusteltu.

Puolustusvaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että lakiehdotuksen yksityiskohtaisten perustelujen mukaan myös rajavartiolaitoksella

olisi oikeus olla perustettavan yhtiön sopimusasiakas. Ottaen huomioon rajavartiolaitokselle rajavartiolaitain (508/2005) 25 §:ssä säädetyt sotilaallisen maanpuolustuksen tehtävät pitää valiokunta tärkeänä, että perustettava yhtiö tekee yhteistyötä rajavartiolaitoksen kanssa sen tarvitsemien ravitsemispalvelujen ylläpitämiseksi muun muassa raaka-aineiden ja materiaalien kilpailuttamisen osalta.

Puolustusvaliokunta painottaa varautumiseen ja huoltovarmuuteen liittyvien kysymysten merkitystä avattaessa puolustusvoimien ravitsemispalveluja kilpailulle. Valiokunta toteaa, että puolustusvoimien tärkeitä tukitoimintoja on ulkoistettu aikaisemminkin. Esimerkiksi Millog Oy tuottaa puolustusvoimien järjestelmien vaativia elinjaksopalveluita kaikissa valmiustiloissa, ja kokemukset järjestelystä ovat olleet myönteisiä. Nyt perustettavalla yhtiöllä olisi puolustusvoimien kanssa tehtävän strategisen kumppanuussopimuksen perusteella poikkeusolojen ravitsemispalvelujen tuottamis-, suunnittelu-, kehittämis- ja ylläpitotoimintoja koskeva velvoite. Valiokunta pitää tärkeänä, että näitä varautumi-

seen ja huoltovarmuuteen liittyviä kysymyksiä ja velvoitteita painotetaan henkilöstön asemaan liittyvien seikkojen ohella kilpailutettaessa puolustusvoimien ravitsemispalveluja siirtymäajan päättymisen jälkeen.

Puolustusvaliokunta edellyttää, että puolustusministeriö antaa valiokunnalle suoja-ajan ja siirtymäajan kuluessa vuosittain selvityksen puolustusvoimien ruokahuollon kehittämisestä mm. varautumiseen ja huoltovarmuuteen liittyvien kysymysten osalta.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella puolustusvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Jussi Niinistö /ps	Eero Reijonen /kesk
vpj.	Seppo Kääriäinen /kesk	Mikko Savola /kesk
jäs.	Thomas Blomqvist /r	Ismo Soukola /ps
	Timo Heinonen /kok	Eero Suutari /kok
	Mika Kari /sd	Pauliina Viitamies /sd
	Esko Kurvinen /kok	Sofia Vikman /kok
	Pentti Oinonen /ps	Tuula Väättäinen /sd
	Tuula Peltonen /sd	Jyrki Yrttiaho /vr.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos O-P Jalonen.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen esitys puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä on valmisteltu heikosti ja liian kiireisessä aikataulussa ottamatta huomioon puolustusvoimien ruokahuollossa työskentelevän henkilökunnan työsuhde-ehtoja ja huoltovarmuuden takaamista. Yhtiön toiminnan aloittaminen 1.1.2012 on liian aikaista, sillä puolustusvoimista siirtyvän henkilöstön tulevaan asemaan liittyy avoinna olevia kysymyksiä.

Puolustusvoimien ruokahuolto on toiminut nykyisessä muodossaan hyvin saaden aikaan myös säästöjä. Nykymuotoisen ruokahuollon kehittäminen on varteenotettava vaihtoehto hallituksen ajamalle yhtiöittämiselle. Esitys heikentää matalapalkkaisen naisalan asemaa. Irtisa-

nomiset ovat mahdollisia myös neljän vuoden suoja-aikana puolustusvoimien rakenneuudistusten seurauksena. Esityksen periaatteellisuudenkin takia myös työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalla olisi tarpeen olla mahdollisuus antaa lausunto hallituksen esityksestä

Keskustan valiokuntaryhmä katsoo, että ravitsemispalvelujen yhtiöittämiseen tulee ottaa aikalisä ja ruokahuollon järjestämistä on arvioitava osana puolustusvoimien uudistuksen kokonaisuutta siten, että henkilöstön asema ja huoltovarmuus turvataan.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme, että

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2011

Seppo Kääriäinen /kesk
Eero Reijonen /kesk
Mikko Savola /kesk

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallituksen esityksessä puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisiksi on pohjimmiltaan kyse valtion aiemman, niin sanotun tuottavuusohjelman aiheuttamasta tarpeesta vähentää henkilötövuosia. Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen eli PURU:n yhtiöittäminen vähentäisi Puolustusvoimien henkilöstöä noin 550 henkilötövuodella.

PURU:n toiminta on taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokasta. Sen henkilömitoitus on jo nyt minimissään. Pääesikunnan kaksi vuotta sitten antaman lausunnon mukaan PURU:n yhtiöittäminen ei tuota todellisia säästöjä. Pääesikunnan mukaan oman toiminnan kehittäminen olisi ollut paras ratkaisu Puolustusvoimien kannalta ja sitä puoltavat huoltovarmuus sekä kustannusten parempi ennakointi.

Hallitus perustelee yhtiöittämistä kustannussäästöillä. Yhtiöittämisen tavoitteena on saavuttaa säästöjä useita miljoonia euroja vuodessa. Ne saadaan aikaan lähinnä vain henkilökustannuksista eli työntekijöiden työehtoja huonontamalla ja myöhemmin epäilemättä myös irtisanomisilla.

Yhtiöittämishankkeen kokonaishyötyä on aiheellista epäillä. Perustettavan valtio-omistaisen ja valtioneuvoston kanslian hallinnonalaan kuuluvan Leijona Catering -nimisen osakeyhtiön käynnistämiskustannukset ovat huomattavat. Yhtiön työntekijät siirtyisivät noudattamaan matkailu- ja ravintola-alan yleistä työehtosopimusta, jonka työehdot ovat valtion nykyisiä

sopimuksia huomattavasti heikommat. Palkkadumppauksen seurauksena jo ennestään matalapalkkaisten, pääasiassa naisten (työntekijöistä 89 prosenttia) ansiot pienenisivät heti ensi vuoden alusta arviolta 15 prosentilla ja neljän vuoden suoja-ajan jälkeen noin 25 prosentilla.

Hallituksen esitys rikkoo sukupuolten välistä tasa-arvoa. Hallitus osoittaa, että naisvaltaisen toiminnon yhtiöittämisessä eivät päde samat säännöt kuin miesvaltaisen — viittaamme Meritaito Oy:n syntyyn. Kuten asiantuntijakuulemisissa kävi ilmi, ei heikosti valmistellussa esityksessä edes varsinaisesti arvioida asianmukaisesti sen vaikutuksia tasa-arvoon ja esityksen työoikeudelliset vaikutukset sekä tilanteeseen sovellettava lainsäädäntö kuvataan puutteellisella tavalla.

Tasa-arvon ja työoikeuden lisäksi hallituksen esitys on ongelmallinen huoltovarmuuden kannalta. Puolustusvoimien ruokahuolto voi yhteensä kuuden vuoden suoja- ja siirtymäaikojen jälkeen periaatteessa päätyä tarjouskilpailun jälkeen monikansallisen suuryhtiön hoidettavaksi.

Armeija marssii vatsallaan. Yhteiskunnan kokonaisedun kannalta on tärkeää, että Puolustusvoimien ruokahuolto jatkuu itsenäisenä toimintana.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2011

Jussi Niinistö /ps
Pentti Oinonen /ps
Ismo Soukola /ps

VASTALAUSE 3

Perustelut

Eduskunta ei hyväksy hallituksen esitystä puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä. Puolustusvoimien ruokahuollon palvelukeskuksen muodostaa Kuopiossa sijaitseva eskunta ja 25 sen alaisuudessa toimivaa muonituskeskusta. Palvelukeskuksen laskennallinen liikevaihto oli vuonna 2010 64 miljoonaa euroa ja henkilöstömäärä n. 580 henkilöä. Puolustusvoimista perustettavaan yhtiöön siirtynyttä koskisi neljän vuoden suoja-aika, jonka aikana yhtiö ei voisi irtisanoa henkilöstöä taloudellisista tai tuotannollisista syistä, jollei yhtiön tuottamien palvelujen tai tuotteiden määrässä taikka sisällössä tapahdu merkittävää muutosta. Suoja-ajan lisäksi valmistautumiseen ravitsemispalvelujen avaamiseen kilpailulle säädetään kahden vuoden siirtymäaika. Siirtymäajan puitteissa yhtiö voi tehdä henkilöstösiirtoja. Ensivaiheessa valtio merkitsisi perustettavan yhtiön koko osakekannan. Mutta valtion luopuminen koko omistuksesta nousee esityksen perusteluissa selkeästi esiin: "Suoja-aikana yhtiö olisi valtion yksin- tai enemmistöomistuksessa. Siirtymäaikana valtiolla on mahdollisuus luopua omistuksesta kokonaan tai osittain." Vasenryhmä vastustaa julkisen sektorin palvelutuotannon yksityistämistä.

Yhteenvedona voidaan todeta, että yhtiöittämisen perimmäisenä tavoitteena on siirtää tehokas ja kannattava puolustusvoimien oma ruokahuollon palvelutuotanto ja 64 miljoonan euron liikevaihto alan suurimpien yksityisten Suomessa toimivien yritysten Fazer Food Servicesin tai Sodexon omistukseen. Kysymyksessä on puhdas yksityistämistoimi, jota varten yhtiöön siirtyvän henkilöstön työehdot alennetaan valmiiksi catering-alan yksityisten toimijoiden työehtojen tasolle. Valiokunnalle ei esitetty pyydettyä vertailua, mitä ruokapalvelu maksaa palvelukeskuksen omana tuotantona ja mitä se maksaa yhtiön tuottamana. Yhtiöittämisen perustavoite vahvistui pyrkimykseksi siirtää julkinen, valtion oma palvelutuotanto yksityisille toimijoille.

Työoikeuden asiantuntijana valiokunnassa kuultu professori Niklas Bruun arvosteli yhtiöittämishanketta ja lakiesitystä: "Hallituksen esityksen työoikeudelliset vaikutukset ja tilanteeseen sovellettava lainsäädäntö kuvataan puutteellisella tavalla. Esityksessä ei ole selvitetty lainkaan sitä, onko kysymyksessä henkilöstön kannalta sellainen muutostilanne, johon tulevat sovellettavaksi liikkeen luovutusta koskevat kansalliset säännökset ja Euroopan unionin direktiivi 2001/23/EY työntekijöiden oikeuksien turvaamisesta yrityksen tai liikkeen taikka yritys- tai liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenmaiden lainsäädännön lähentämisestä"... "Ongelmallista on se, että esityksessä ei säädetä siitä, että luovutushetkellä voimassa olevat työsuhteista (tai virkasuhteista) johtuvat oikeudet ja velvollisuudet ja siihen liittyvät työsuhte-etuudet siirtyvät työsopimuslain 1:10 (2) pykälän nojalla (ja direktiivin perusteella virkasuhteisten osalta) uudelle työnantajalle eli osakeyhtiölle. Lisäksi luovutuksen saaja on työehtosopimuslain 5 §:n nojalla velvollinen noudattamaan luovutushetkellä voimassa olleen työehtosopimuksen (tai virkaehtosopimuksen) määräyksiä."

Kun yhtiön palvelukseen siirtyvistä henkilöistä on naisia 89 prosenttia ja yhtiöittämisen myötä työehdot tulevat heikentymään, olisi ollut asiamukaista suorittaa sukupuolivaikutusten arviointi. Sitä ei hallituksen esityksessä eikä valiokuntakäsittelyn yhteydessä ole tehty.

Hallituksen esitys edustaa puutteellista lainvalmistelua. Eduskunta on pakotettu käsittelemään lakiesitystä kohtuuttoman kireässä aikataulussa. Esityksen työoikeudelliset puutteet olisivat edellyttäneet ehdottomasti, että eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta olisi antanut esityksestä lausuntonsa.

Puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämistä ja yksityistämistä ei ole kyetty perustelemaan taloudellisilla tai tehokkuutta ja tuottavuutta lisäävillä eduilla. Asiantuntija-arvi-

ot kertovat kustannusten kasvavan. Ruokahuollon irrottaminen puolustusvoimien ydintoimintoja tukevien palvelujen kokonaisuudesta saattaa tulevaisuudessa vaarantaa puolustusvoimien ruokahuollon toimintavarmuuden.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että lakiehdotus hylätään.

Helsingissä 24 päivänä marraskuuta 2011

Jyrki Yrttiaho /vr